

בית המשפט המחוזי חיפה

25 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-35495 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור) ואח'

השופט ש' ברלינר

בפני:

פלוני

המערער:

נגד

הוועדה הפסיכיאטרית - מרכז בריאות הנפש מזרע
(מזור)

המשיבה:

פסק דין זה ניתן לפרסום

פסק דין

1. ערעור על החלטת הוועדה הפסיכיאטרית מיום 30.10.19 לפיה הוארך אשפוזו הכפוי האזרחי של המערער בבית החולים לתקופה נוספת של חודש ימים, עד ליום 27.11.19.
2. המערער יליד 1987, באשפוזו הכפוי הוחל לפי הוראת אשפוז מיום 2.9.19. ההוראה הוארכה ביום 9.9.19, עררים על ההוראה ועל ההארכה נדחו, וביום 15.10.19 ביקש המנהל מן הוועדה כי תאריך את האשפוז למשך שבועיים נוספים. ביום 17.10.19 האשפוז הוארך לתקופה האמורה, עד ליום 30.10.19, וביום 29.10.19 ביקש המנהל מן הוועדה כי תאריך את האשפוז לתקופה נוספת של שבועיים. המנהל סקר בבקשתו את רקעו ועברו של המערער (גרוש, אב לילד שגר עם אימו, מוכר מאשפוזים קודמים משנת 2006, חלקם בכפיה לפי הוראות וצווים, היענות נמוכה לתרופות, חלה החמרה במצבו הנפשי, נעשה לא שקט, איים, קילל, פגע ברכוש, השליך אבנים על שכנו); במחלקה, בין היתר, נצפה מספר פעמים גורם לעצמו להקאה בטענה שמרגיש מורעל, כיום הוא דורש להשתחרר אך "ממשיך לגלות מחשבות שווא של יחס ורדיפה ש(ה)צוות מנסה להרעילו. ללא אובדנות. ללא הפרעות בתפיסה. מגלה חוסר תובנה מוחלט למצבו הנפשי ולצורך בהמשך אשפוז. שיפוטו פגום". המנהל העריך כי יש במערער מסוכנות ברמה בינונית לעצמו, וברמה גבוהה לאחרים, וסיכם כי "בבדיקות חוזרות עדיין שרוי [המערער] במצב פסיכוטי חריף, מתבטא במחשבות שווא של יחס ורדיפה, לבילות אפקטיבית, אי שקט מתמיד, חוסר ארגון במחשבה ובהתנהגות, שיפוט ותובנה לקויים. להערכתנו טרם חל שיפור במצבו המאפשר חלופת אשפוז".

בית המשפט המחוזי חיפה

25 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-35495 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור) ואח'

3. הוועדה בדקה את המערער; רשמה בין היתר כי הוא "עונה על השאלות באופן פורמאלי. הלך חשיבה בלתי מאורגן. בתוכן עדיין מגלה מחשבות שווא כלפי השכן, בנוסף למחשבות שווא של יחס כלפי צוות המחלקה, שלדבריו מנסים להרעיל אותו באמצעות התרופות. מצב רוחו ירוד. האפקט אוילי ולא תואם. קשב וריכוז ירודים. שיפוט ושיקול דעת לקויים. מגלה תובנה חלקית בלבד למצבו. בוחן מציאות פגום במידה ניכרת". המסוכנות שבמערער הוערכה ברמה גבוהה לעצמו ולאחרים, חלופת אשפוז נשללה, והוועדה סיכמה כי לאור מצבו הנפשי של המערער, הפוגם בצורה ניכרת בשיפוט ובשיקול הדעת וגורם סיכון פיזי מיידי בעיקר לזולת, היא מאריכה את האשפוז. באופן חריג, החליטה הוועדה להאריך את האשפוז למשך חודש, שעה שהמנהל ביקש הארכה למשך שבועיים בלבד, שכן, כך הסבירה, "הוועדה שמה לב כי למרות מצבו של המטופל והיותו שרוי במצב פסיכוטי ללא שיפור במצבו מאז הדיון הקודם בוועדה, הועדה סבורה כי במקרה זה הארכה נוספת של שבועיים לא תביא לשיפור מלא במצבו, ולכן מחליטה [הוועדה] להאריך את האשפוז עד חודש ימים ובידי המחלקה האפשרות לשחררו בכל עת שתמצא לנכון".

4. המערער הגיש את הערעור ביום 17.11.19. הוא נעזר ברב, העומד בראש ישיבה ומוכן ללוותו ולקבלו ככל הנראה לביתו, להשגיח עליו ולתמוך בו במצבו, וביקש כי אורה לשחרר את המערער מן האשפוז לאלתר.

5. לאחר עיון בחומר המונח בפני ושקילת טענות הצדדים, עלי לדחות את בקשת הרב, ואני מחליט לא להתערב ביתרת התקופה שנותרה עד לסיום האשפוז, אם אכן הדבר יהא מוצדק, הקבוע כיום ליום 27.11.19, בעוד יומיים.

6. איני מזלזל בכל יום של אשפוז כפוי. אין להשלים אף עם יום אחד מיותר של אשפוז כפוי, שעה שהדבר אינו מוצדק, כאשר החולה אינו חולה או אינו מסוכן, וניתן לטפל בו בקהילה, בלא לסכן את עצמו, את הציבור, או מי מבין הציבור, במידה שאין לאפשרה. אולם, כאשר האשפוז נראה מוצדק נוכח מצבו של החולה, כבמקרה דנן, תנאי החוק בנידון זה מתמלאים, והדיון בפני הוועדה התנהל כהלכה, אזי, אין להשתכנע בקלות כי יומיים לפני תום האשפוז תתערב ערכאת הערעור בתהליך האשפוז והטיפול, שנועדו להיטיב את מצבו של החולה, לייצבו, ולהביאו למצב בו ניתן יהיה להחזירו לחיים בקהילה. מצד אחד, המשפט, ושליחו - בית המשפט, מוסמך ויכול להתערב בכפיית האשפוז, ולהפסיקו, ולמשפט המילה האחרונה. אך מצד שני, בית המשפט לא ישים עצמו למומחה רפואי, ויקח בחשבון כי יש לתת משקל לצורך לאפשר לטיפול הפסיכיאטרי לבוא לידי השלמה, בהשגת מטרתו, לטובת החולה, כאמור.

בית המשפט המחוזי חיפה

25 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-35495 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור) ואח'

7. הסברתי שוב ושוב לרב, שהביע, כך דבריו, נכונות לקלוט את המערער לביתו, ולהשגיח על הטיפול בו, כי אם אכן כך הוא, נדרש כי כב' הרב יתייצב בפני הוועדה, בדיונה הקרוב, אם יקוים דיון כזה, ויביא בפניה את דבריו, לשכנעה כי המסגרת התומכת המוצעת על ידו, יש בה כדי להצדיק את סיום האשפוז. הרב הסביר כי ביום 27.11.19 לא יוכל להתפנות מעיסוקיו לצורך הופעה בפני הוועדה. מכל מקום, בפרוטוקול הדיון נרשם מס' הטלפון הנייד של כב' הרב, כך שהוועדה תוכל לזמנו לכל דיון קרוב בעניינו של המערער, כך שהנאמר והמוצע על ידו, יישקל במסגרת כלל השיקולים הצריכים לעניין.
8. נקודה נוספת הצריכה התייחסות נוגעת לכך שהוועדה האריכה את האשפוז למשך חודש ימים, בעוד שהמנהל ביקש הארכה למשך שבועיים, זאת שעה שהכתוב בס' 10(ג) של החוק, אומר כי האשפוז הכפוי יוארך "לפי בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל". הוועדה, במקרה דנן, האריכה את האשפוז לא לפי הבקשה, אלא אל מעבר למבוקש בה, וניתן לטעון שאין היא מוסמכת לעשות כן.
9. עמדתי היא כי הארכה אל מעבר לתקופה המבוקשת על ידי המנהל, היא פעולה שבסמכות הוועדה, בתחילה למשך עד 3 חודשים, ובהמשך, מדי פעם, עד ל- 6 חודשים, ואין לראות בכך בהכרח חריגה מסמכות, ובלבד שהוועדה תעשה זאת רק במידה, ובמקרה חריג בו היא משוכנעת שהדבר תואם ואף הכרחי לטובת החולה, ותנמק כראוי את החלטתה, תוך שהיא מוסמכת גם לזמן לדיון בפניה את המנהל, ולברר ממנו פרטים נוספים, במידת הצורך.
10. במקרה דנן, הוועדה נימקה זאת כראוי, ומכל מקום, במועד בו אנו נמצאים כיום, לאור הגשת הערעור במועד מאוחר, וסיומו הצפוי של האשפוז בעוד יומיים, אין הצדקה כי עניין זה יצדיק עתה התערבות בהחלטת הוועדה.
11. לסיכום: איני מתערב בהחלטת הוועדה הנשארת בעינה. אשפוזו הכפוי של המערער יסתיים בעוד יומיים, כברירת המחדל אם לא תינתן בעניינו החלטה נוספת של הוועדה, הטעונה הנחת בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל על שולחנה. יש לזמן את הרב, המשמש פה למערער ומוכן לתמוך בו ולעזור לו לאחר שחרורו, או בחופשות, לדיוני הוועדה, כך שדבריו יבואו אף הם בגדר שיקולי הוועדה, שתחליט לגבי המערער, כפי שיראה לה, בגדר סמכותה, כדיון.

בית המשפט המחוזי חיפה

25 נובמבר 2019

ע"ז 19-11-35495 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור) ואח'

12. סוף דבר, בנתון לאמור בסיפא לס' 11 לעיל, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ז חשוון תש"פ, 25 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

שמואל ברלינר, שופט עמית